

KARISMAATTINEN HENGENTAJA VANHUS PORFYRIOS

TT Hannu Pöyhönen

Vanhus Porfyrios Kausokalivialainen oli poikkeuksellinen ihminen. Kulkiessaan tämän maailman halki hän jätti tänne pyhyiden jäljet muiden seurattaviksi. Hän oli ja on Ortodoksisuuden kunnia, kirkas tähti Kirkon henkisellä taivaalla. Hänen loisteensa osoittaa, että kristittyjen Kolmiyhteinen Jumala elää ja toimii tänäänkin ja on voimallinen ja halukas sulkemaan rakautensa syleilyyn tämän kärsivän ja kurjan maailmamme. Näin vanhus Porfyrioksen pyhittynyt persoona, joka jo rukoilee puolestamme Jumalan valtaistuimen edessä, lohduttaa aikamme kiusattuja ihmisiä ja samalla kutsuu meitä täydestä sydämeistämme kirkastamaan kaikkivähän Jumalan niillä lahjoilla, jotka Hän Isänämme on itse meille antanut.

Vanhuksen persoonasta ja armolahjoista

Kaikki tiedämme, että vanhus Porfyrios mielsi itsensä athoslaiseksi munkiksi loppuun asti. Hänen pyhyytensä juuret olivat syvällä Pyhän Vuoren siunatussa maaperässä. Hän oli hyvin nuori mennessään sinne. Lähes ennennäkemättömällä kuuliaisuudellaan hän valmisti sydämensä maaperän vastaanottavaiseksi jumalalliselle armolle. Hän oli aina valmis toteuttamaan kahden samaan veljessarjaan kuuluvan vanhuksensa käskyt ja ohjeet ilman analyysoivia ajatuksia ja vastaväitteitä. Hänen kuuliaisuutensa oli iloista ja vapaaehtoista. Ihmisenä hän oli yksinkertainen ja nöyrä. Hänellä ei ollut omia suunnitelmia. Hän kaipasi Pyhän Vuoren erämaan rauhaa, mutta eli iloisena myös Ateenan ihmispaljouden keskellä. Yksinkertaisuus, nöyryys ja valmius mukautua täydellisesti Jumalan meiltä salattuihin suunnitelmiin olivat edellytyksiä, jotka tekivät hänestä sen, mitä hän oli: valittu astia, Jumalalle kokonaisvaltaisesti elänyt ihminen, karismaattinen hengentaja.

Vanhus Porfyrioksella oli harvinaisia armolahjoja, mutta hän myös sai ne harvinaisella tavalla. Eräänä päivänä ollessaan vasta teini-ikäinen hän meni Kausokalivian skiitan pääkirkkoon, jonne vähän aiemmin oli tullut venäläinen vanhus Demas, kunnioitettu ja pyhänä pidetty henkilö. Kun vanhus Demas alkoi rukoilla kirkon suljettujen ovien edessä kuvitellen olevansa ensimmäinen jumalanpalvelukseen tullut, luomaton valo ympäröi hänet ja myös läsnä olleen isä Porfyrioksen, silloisen munkki Nikitaksen. Hän koki jumalallisen muutoksen itsessään, niin että hänen aistinsa hengellistyivät: hän näki kauas ja syvälle, tiedosti eri paikkoihin liittyvät tapahtumat, oppi tuntemaan ihmisten sairaudet ja heidän sydämensä salaisuudet.

Tuntemme suuren määrän ihmeellisiä tapauksia, jotka todistavat hänen erilaisista armolahjoistaan, kuten kyvystä löytää vettä maan syvyyksistä. Monesti vanhus osoitti neuvoillaan mistä täsmällisesti tuli kaivaa tai porata, eikä hän koskaan erehtynyt. Hän halusi auttaa hengellisiä lapsiaan ja ihmisiä ylipäättään tälläkin käytännöllisellä tavalla, koska oli kiinnostunut heidän kaikista tarpeistaan, niin aineellisista kuin hengellisistä. Juuri tästä syystä hän myös usein paransi voimallisilla ja nöyrillä rukouksillaan heidän ruumiillisuutensa sairauksiaan. Painopiste tässä hänen auttamistoiminnassaan oli kuitenkin aina hengellisessä terveydessä. Armolahjoilla oli korkeampi päämäärä, ne eivät olleet itsetarkoituksellisia. Lukemattomat ihmiset syntyivät uudelleen tämän sielujen lääkärin vastaanottohuoneessa.

Tässä kontekstissa meidän pitää puhua vanhus Porfyrioksen armolahjoista. Ne olivat hänen rakautensa ilmaus tulijoille, todistus hänen osallistumisestaan heidän kärsimyksensä ja ahdistukseensa, yritys vahvistaa heitä uskossa ja Jumalan rakastamisessa. Tämän alustuksen puitteissa meillä on tilaisuus hieman katsahtaa niihin tapauksiin, joissa vanhus Porfyrioksen

armolahjat tulivat ilmi.

Riitojen sovittaja

Luonnollisilla ja ylikuonnollisilla armolahjoillaan vanhus Porfyrios usein sovitti keskenään ihmisiä, jopa eronneita aviopareja. Näin kävi myös erään taksinkuljettajan tapauksessa, jonka autoon hän nousi. Saatuaan kuljettajalta myönteisen vastauksen kysymykseen, oliko hänellä vaimo, vanhus kysyi, montako vuotta he olivat eläneet erossa toisistaan. Keskustelu kaiken kaikkiaan teki kuljettajaan niin suuren vaikutuksen, että hän etsi heti vaimonsa ja uudisti tämän kanssa heidän purkautuneen liittonsa.

Vastaavanlainen tapaus sattui eräässä toisessa Ateenan taksissa. Vanhus sai kuulla puolisoien erosta ja kysyi, halusiko kuljettaja sopia vaimonsa kanssa. Koska mies halusi, mutta ei tohtinut lähestyä vaimoaan, vanhus meni hänen kanssaan vaimon asunnolle ja astui yksin sisään. Koska vaimokin oli halukas unohtamaan riidat, puoliset muuttivat uudelleen yhteen. Näin arkinen taksimatkakakin pääkaupungin ihmisvilinässä sai suuret ja pelastavat ulottuvuudet.

Puhelinkontaktit

Omien sanojensa mukaan vanhus Porfyrios oli luonnostaan utelias. Hän oli avoin tieteen ja tekniikan kehitykselle. Tämä näkyy muun muassa puhelimen käytössä, joka oli hänelle niin tunnusomaista. Hyvin usein hän vastaili ja neuvoi puhelimitse, mutta soitti itsekin hengellisille lapsilleen, kun heillä oli suuria ongelmia ja he kärsivät. Puhelinsoitot antoivat heille moraalista tukea uskon horjuessa, mutta usein niihin liittyi jokin jumalallinen paljastus.

Näistä tapauksista, joita on paljon ja jotka ovat hyvin vaikuttavia, kerron ajanpuutteen vuoksi vain kaksi. Kerran vanhus soitti eräälle asianajajalle myöhään yöllä, koska "näki" tämän hukkuvan papereihin. Juristia todella syytettiin siitä, että hänen toimintansa oli aiheuttanut eräälle yritykselle suuret tappiot. Puhelinsoitto vapautti miehen epätoivosta, koska hän ymmärsi, että vanhus kantaa häntä rukouksissaan, ja niin hän kesti tilannetta peräti neljä vuotta, ennen kuin hänet virallisesti ja lopullisesti julistettiin syyttömäksi.

Joskus taas vanhus sai puhelinsoiton Etelä-Afrikasta, jossa eli eräs hänen hengellisistä lapsistaan. Kun miehen ongelma oli ratkennut, hän halusi antaa kuulokkeen vähäksi aikaa kreikkalaiselle ystävälleen, jotta tämäkin voisi saada vanhukselta siunauksen. Vanhus tervehti hänelle tuntematonta miestä nimeltä ja kysyi sitten, miten tämän neljä tytärtä voivat. Hän jopa neuvoi miestä tarkkaamaan vanhinta tytärtään, sillä tämä oli vaarassa tehdä suuren virheen. Tuo Etelä-Afrikassa asuva kreikkalainen järkyttyi kuulemastaan ja havaitsi, etteivät välimatkat estä Jumalan aitoja ystäviä toimimasta eikä heille ole kätkettyjä salaisuuksia silloin, kun Jumala niin tahtoo.

Hämmästyttäviä kohtaamisia

Vanhus Porfyrioksen kelja oli monien vierailukohde. Ihmiset menivät sinne eri syistä, jotkut uteliaisuudestakin. Yksi heistä oli ranskalainen naisprofessori, joka guruja käsittelevässä kokouksessa Japanissa oli kuullut isä Porfyrioksesta, todennäköisesti joltakulta kreikkalaiselta. Vanhus otti naisen vastaan ja antoi hänen puhua vapaasti. Jonkin ajan kuluttua nainen rohkaistui kysymään vanhuksen näkemystä guruista. Isä Porfyrios ei antanut suoraa vastausta, vaan itse kysyi naiselta, mitä hänelle kokouksessa oli sanonut hänen vieressään istunut kollega,

jonka nimenkin vanhus mainitsi. Tämä tapaus auttoi naista ymmärtämään, kuinka suuri on ero armolahjoja omaavien Jumalan ystävien ja gurujen välillä, joista jälkimmäiset toimivat (parhaassa tapauksessa) vain inhimillisin voimin ja mahdollisuuksin.

Monet löysivät Ortodoksisuuden ja käsittivät aidon kristillisyyden olemuksen vanhus Porfyrioksen armolahjojen kautta. Joillekuille hänen tapaamisensa oli ehtymättömän ilon lähde sekä vahvistus hyvälle päätöksille ja suunnitelmille. Yksi heistä oli nykyinen Kenian arkkipiispa Makarios. Kun hän lähiaikoina vieraili Suomessa, tulin jostakin syystä maininneeksi hänelle tämän hienon konferenssin Kreetalla, minkä jälkeen hän totesi tunteneensa vanhuksen. Hän sanoi ensimmäisen Afrikassa käyntinsä jälkeen, jolloin oli vielä maallikko, menneensä vanhuksen luo keskustelemaan tulevaisuudestaan. Hänellä oli monia kysymyksiä, ja hän oli painanut ne mieleensä hyvin järjestelmällisesti. Kun hänet ohjattiin vanhuksen luo, vanhus vastasi kaikkiin hänen kysymyksiinsä ennen kuin hän edes ehti avata suutaan ja vieläpä täsmällisesti siinä järjestyksessä, jossa hän oli aikonut niitä kysyä. Hän ällistyi täysin. Vanhus siunasi hänet lähetystyöhön, ja hän uskoo, että tämän siunauksen voimalla hän on pystynyt pitämään lupauksensa siellä olosta. Hän myös sanoo joskus tuntevansa lähetyskentällä suurta ja yli-maallista iloa, jonka uskoo olevan seurausta vanhus Porfyrioksen esirukouksista.

Ruumiinkin sairauksien lääkäri

Voimme kuitenkin sanoa, ettei vanhus Porfyrios ollut vain todellinen psykiatri, vaan myös ruumiin lääkäri. Kun hän palveli pappina Pyhän Gerasimoksen sairaalassa Ateenassa, sairaalan lääkärit kutsuivat hänet neuvonpitoonsa vakavissa ja epäselvissä tapauksissa, koska tunsivat hänen armolahjansa. Hänen läpätunkeva katseensa näki kaiken, ja hänen diagnoosinsa osoittautui aina oikeaksi. Tämän osoittaa muun muassa seuraava tapaus. Kerran eräs lääkäri vieraili hänen luonaan vaimonsa kanssa, joka oli raskaana. Vanhus, joka oli jo vetäytynyt eläkkeelle, siunasi ristinmerkillä vaimon vatsan ja sanoi näkevänsä, että lapsen huulella oli halkio. Lapsen synnyttyä sen totesivat nekin, joilla ei ollut mahdollisuutta havaita asiaa aiemmin hengellisin aistein.

Vanhus Porfyrioksella oli eräs hänelle ominainen tapa tunnistaa sairaudet. Hän tarttui ihmistä ranteesta ja kokeili tämän pulssia. Pulssi kertoi hänelle kaiken, ellei tämä sitten ollut jonkinlainen hämäysyritys, jolla hän halusi saada asian näyttämään jollain tavoin luonnolliselta. Hänen parantamisen armolahjastaan tietävät kertoa täällä myös Hrisopigin luostarin sisaret, sillä sen kautta parani vakavasta sairaudesta heidän igumeniansakin, pyhittynyt igumenia Theosemni.

“Minulta loppuisi aika, jos kertoisin...”

Meidän pitäisi puhua pitkään vanhus Porfyrioksesta tehdäksemme hänelle oikeutta edes hie-man. Monia ihmeellisiä asioita tapahtui täällä teidänkin saarellanne hänen käynneillään. Hän näki yliluonnollisella tavalla automatkojensa aikana vanhoja raunioituneita ja unohdettuja kristillisiä tempeleitä ja vieraisilla ollessaan kaukaisten kylien kirkkoja. Kun puolestaan turkkilaiset ryhtyivät valtaamaan naapurisaartanne Kyprosta, hän seurasi tapahtumia “hengellisestä televisiostaan”, kuten myöhemmin Romanian kansannousunkin yhteydessä. Hänellä oli myös elävä ja todellinen yhteys Balkanin suurten ohjaajavanhusten ja Essexin luostarin perustajan vanhus Sofronin kanssa, joista viimeksi mainittu oli hänkin lähtöisin Athokselta. He tapasivat joka päivä rukouksessa ja tunsivat toisensa erinomaisesti, vaikka eivät olleet koskaan kohdanneet. Hengellisellä tavalla, joka varmaankin on meille tuntematon, hän osallistui Pyhän Gerasimoksen nimikkojuhlaan Kefalloniassa sekä pelasti joskus tytön, joka oli juuri riistää it-

seltään hengen.

Edellä olevat esimerkit pyhän Jumalan ihmisen vanhus Porfyrioksen armolahjoista ovat kuin pisara valtamerestä. Hyvin luontevasti voisin sanoa apostolin tavoin, että “minulta loppuisi aika, jos kertoisin” (Hepr. 11:32) vanhus Porfyrioksen monista erilaisista armolahjoista, joiden arvolliseksi astiaksi hän tuli palvellessaan kärsivällisesti ja rakkaudella lähimmäistään koko sydämestään.

Vanhus ja Suomi

Kokouksen järjestäjän ymmärrettävästä toivomuksesta pyrin vielä lyhyesti sanomaan jotakin vanhus Porfyrioksen yhteydestä Suomeen. Valitettavasti isä Porfyrios ei ole vielä tullut kovin tunnetuksi maassamme, vaikka ylsikin niin suuriin hengellisiin mittoihin. Ani harvat meillä tuntevat hänet henkilökohtaisesti ja vain vähän useammat edes kirjojen välityksellä, sillä meillä ei vielä ole omalla kielellämme julkaisuja hänestä. Hrisopigin luostarin “Rakkauden haavoittama. Vanhus Porfyrios Kausokalivialaisen elämä ja puheet” on kuitenkin parhaillaan käännettävänä ja aikanaan ilmestyynee maassamme vaikuttavan Pyhän Kosmas Aitolialaisen Veljestön sarjassa. Kyseinen paikalliskirkkomme valistusjärjestö avasi keväällä myös omat internetsivut (www.kosmas.fi), joilla on paljon aineistoa aikamme pyhistä ja ohjaajavanhuksista, erityisesti kreikkalaisella maaperällä eläneistä. Myös isä Porfyrioksella on siellä oma kansionsa, jossa on melko paljon aineistoa ja jota kartutetaan jatkuvasti. Tämäkin alustus liitetään sinne suomeksi käännettynä ja kenties muutama muukin tämän konferenssin alustuksista, jos saamme siihen luvan. Useimmat internetsivujen artikkeleista pidettiin alun perin alustuksina Valamon kansanopiston seminaareissa. Tämä pätee vanhus Porfyrioksenkin tapauksessa. Kansanopisto, joka toimii Valamon luostarin alueella ja on myös sen omistama, järjesti viime vuonna, syyskuun lopussa, seminaarin “Isä Porfyrios, oman aikamme karismaattinen ohjaajavanhus” kunnioittaakseen hänen 15 vuotta aiemmin tapahtuneen kuolemansa muistoa. Luostarin kirkossa pidettiin vanhus Porfyriokselle myös muistopalvelus, jonka toimitti igumeni Sergei. Seminaarissa puhuivat oman paikalliskirkkomme pääosin nuorehkot teologit, mutta alustajiin kuului myös täällä läsnä oleva nunna Kristoduli. Seminaari ei ollut luonteeltaan akateeminen, vaan se oli tarkoitettu siunatulle Jumalan kansalle, joka janoaa aitoa ja syvää hengellistä elämää, jonka oppaita ovat ortodoksiset ohjaajavanhukset.

Näin vähä vähältä ja nähtävästi tasaisella vauhdilla tieto vanhus Porfyrioksesta etenee maassamme ja toivon, että tällöin hengellisen elämän taso samalla nousee paikalliskirkossamme, jota piiskaavat kirjaimellisesti käsittämättömällä voimalla modernismin ja ortodoksisen perinteen turmeluksen tuulet. Haluan uskoa, että se työ, jota Valamon kansanopisto, Pyhän Kosmas Aitolialaisen Veljestö sekä jotkut muut kirkolliset tahot ja hyvään pyrkivät ihmiset tekevät, liikuttaa aikamme suuria ohjaajavanhuksia, niin että he Taivaassa rukoilevat meidän onnettomien puolesta, jotta vihollisen kavalat juonet eivät pääsisi pettämään meitä emmekä tulisi kavalaneiksi sitä ikuista perintöä, jonka haltuumme on uskonut Kolmiyhteinen Ainoa Totinen Jumala, joka otti päälleen luontomme pelastaakseen jokaisen ihmisen.

Panortodoksinen konferenssi “Vanhus Porfyrios Kausokalivialainen: pyhyiden rajapyykki aikamme maailmassa” Kreetan Haniassa 10.–12.05.2007